HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

יכול שאני מרבה אפילו מנחה ת"ל כן תניא אידך [1]יעשה אשה ריח ניחוח לה' שומע אני כל שעולה לאשים אפילו מנחה [1]ת"ל כאשר תעשו כן יעשה מה אתם מיני דמים אף הם מיני דמים אי מה אתם עולה ושלמים אף הם עולה ושלמים ת"ל [2]ככם [א] כגר יהיה לכם הקשתיו ולא [ב] (לדבר אחר) לקרבנותיכם רבי אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא [א]נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם אף הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים [ג] להביא פרידה אחת א"א שלא מצינו בכל התורה כולה: לא אמרו קן אלא להקל עליו: ולא והתניא [3]והקריבו מה ת"ל לפי שנאמר בתורים [4]והקריב שומע אני האומר הרי עלי עולת העוף לא יפחות משני פרידין ת"ל והקריבו [ב]אפי' פרידה אחת חובה מיהא לא אשכחן והאיכא יולדת דמתיא בן יונה או תור לחטאת משום דאיכא כבש בהדה אמר מר מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא כו' בשלמא מילה דכתיב [5]כי מולים היו כל העם היוצאים אי נמי מהכא [6]ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי וגו' הרצאת דמים [ד] דכתיב [7]וישלח את נערי בני ישראל אלא טבילה מנלן דכתיב [8]ויקח משה [ה] חצי הדם ויזרק על העם [ג]ואין הזאה בלא טבילה [ו]אלא מעתה האידנא דליכא קרבן לא נקבל גרים אמר רב אחא בר יעקב [1]וכי יגור אתכם גר [ז] אשר בתוככם [ז]וגו' ת"ר [ח]גר בזמן הזה צריך שיפריש רובע לקינו אר"ש כבר נמנה עליו רבן יוחנן בן זכאי ובטלה מפני התקלה אמר רב אידי בר גרשום אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש ואיכא דמתני לה על הדא דת"ר [יח] [ג]גר תושב [ט] מותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו כישראל בחולו של מועד ר"ע אומר כישראל בי"ט ר' יוסי אומר גר תושב עושה [י] בשבת לעצמו כישראל בחול [יא] רש"א אחד גר תושב ואחד [עובד כוכבים] עבד ואמה התושבים עושין מלאכה בשבת לעצמן כישראל בחול[יב]: מתני' [ו]אלו מביאין על הזדון כשוגג [ד]הבא על שפחה ונזיר שנטמא ושבועת העדות ושבועת הפקדון [ז]חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה [יג][ה]וחמשה מביאין קרבן עולה ויורד אלו מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה [ו]הבא על שפחה ביאות הרבה [יד][ז]ונזיר שנטמא טומאות הרבה: גמ' הבא על השפחה מנלן דת"ר [9]וכפר עליו הכהן באיל האשם [יג] על חטאתו אשר חטא מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה [י](באיל האשם) ונסלח לו מחטאתו אשר חטא [כ]לעשות [יד] [ל](שוגג כמזיד): נזיר שנטמא: מנלן [טו] דכתיב [10]וכי ימות מת עליו בפתע פתאום פתע זה שוגג וכן הוא אומר [11]אם בפתע בלא איבה הדפו פתאום זה אונס וכן הוא אומר [12]ויאמר ה' פתאום אל משה [טז] תניא אידך [ס]פתאום זה [מ]מזיד וכן הוא אומר [13]ערום ראה רעה ונסתר ופתאים עברו ונענשו נכתוב קרא פתאום דמשמע שוגג ומשמע מזיד ומשמע אונס [יז] מזיד ואונס כדאמר ומשמע נמי שוגג דכתיב [14]פתי יאמין לכל דבר ולא נכתוב קרא פתע אי כתב קרא פתאום [יח] דמשמע שוגג ומשמע מזיד ומשמע אונס ה"א [יט] כי מייתי קרבן בשוגג מידי דהוי אתורה כולה אבל אונס ומזיד אימא לא כתב רחמנא פתע דשוגג הוא לגלויי עליה דפתאום דאונס [ח]ומזיד הוא דאפי' הכי חייב רחמנא: [כ] שבועת העדות: מנלן דת"ר [י]בכולן נאמר ונעלם כאן לא נאמר ונעלם [ט]לחייב על [כא] [ס](השוגג כמזיד): שבועת הפקדון: מנלן יליף [ע]תחטא תחטא משבועת העדות: חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה: קתני הבא על השפחה ביאות הרבה מנלן דת"ר וכפר עליו הכהן באיל האשם [כב] על חטאתו אשר חטא מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה [כג] [פ](באיל האשם) ונסלח לו מחטאתו אשר חטא לעשות מזיד כשוגג והא קרא כי כתיב במזיד כתיב אלא אימא לעשות שוגג כמזיד בעא מיניה רבי חנינא טירנאה מר' יוחנן [כד] הבא על חמש שפחות חרופות בהעלם אחת מהו חייב על כל אחת ואחת או אינו חייב אלא אחת אמר ליה חייב [כ]על כל אחת ואחת [כה] מאי שנא מחמש העלמות בשפחה אחת א"ל [כו] אין שפחה אחת גופין מוחלקין ה' שפחות גופין מוחלקין ומנלן דגבי [כז] שפחה גופין מוחלקין אמר ליה לאו אמרת גבי עריות [ל]ואשה [ל]לחלק על כל אשה ואשה גבי שפחה נמי כתיב [15]אשר ישכב את אשה שכבת זרע

והיא

לכם הקשתיו. במקרא ולא כל קרבנותיכם ומיהו עולה מסתבר דמכשרא דכולה כליל: **מילה וטבילה והרצאת דמים.** מפרש לקמן: **והקריבו.** גבי עולת העוף דנדבה בויקרא: **והקריב.** משמע קרבן שלם: **כל העם היוצאים.** בשעת יציאתן מלו: **בדמיך.** דם פסח ודם מילה: **הרצאת דמים.** זריקת דמים על המזבח: **וכי יגור אתכם גר וגו' לדורותיכם.** אע"ג דליכא מקדש: **צריך שיפריש רובע דינר לקינו.** דלכשיבנה בית המקדש יביא קן דאמרי' לעיל דצריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא אפשר [יח] להפריש דאין מלוי קן בפחות מרובע כדאמרינן במתני' [ק]ועמדו קינין ברבעתים אבל פחות לא אפשר: **מפני התקלה.** שלא יהנה ממנו: **גר תושב.** שקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים כגון נעמן: **עושה מלאכה בשבת לעצמו.** בדבר האבד כישראל בחולו של מועד: **כישראל בי"ט.** אוכל נפש [יט]: **מתני' שבועת העדות.** קרבן עולה ויורד: **שבועת הפקדון.** אשם: **גמ'** (א) מדמצי למיכתב על חטאתו ולישתוק וכתיב על חטאתו אשר חטא לאתויי חטאים הרבה: **ונסלח לו מחטאתו אשר חטא.** להכי הדר כתיב תו ב' זימני חטא בר מב' זימני קמאי לעשות מזיד כשוגג: **ויאמר ה' פתאום.** בע"כ יצאו שלשתן ע"פ הדיבור: **ופתאים עברו ונענשו.** היינו מזיד דאין עונש אלא על המזיד: **ה"א.** אע"ג דפתאום דעלמא משמע אונס ושוגג ומזיד פתאום דנזיר ודאי מדמייתי קרבן עלה ש"מ דשוגג הוא מידי דהוה אכל התורה דרוב קרבנות על השגגה הן באין להכי כתיב פתע דהוי שוגג לגלות [ל] עליה דפתאום: **בכולן.** בכל המביאין עולה ויורד שבאותה פרשה כגון מטמא מקדש ושבועת בטוי דכתיבי בהו [ר]שבועת העדות: **לעשות מזיד כשוגג והא עיקר קרא במזיד כתיב.** דכתיב (ויקרא יט) בקורת תהיה והיינו מלקות ואין מלקות אלא במזיד ועליה קאמר והביא את אשמו ותו למה לי ונסלח לו מחטאתו לרבות מזיד: **אלא אימא לעשות שוגג כמזיד.** דמהו דתימא דוקא אמזיד מביא ולא אשוגג קא משמע לן ונסלח לו מחטאתו אשר חטא דלהכי כתיב חטא ארבע זימני תרי למילף קרבן אחד על עבירות הרבה ותרי לעשות שוגג כמזיד: **בהעלם אחת.** כלומר קודם שילקה ויביא קרבן על זו חזר ובעל זו: **לאו אמרת גבי עריות.** בפ"ק (לעיל ב:) ואל אשה [ש]לחלק על כל אשה ואשה כו':

יכול שאני מרבה אפי' מנחה. [לא] פירוש מנחת נסכים שהיא כולה לאישים: **ת"ל** ככם כגר. מאי למימר כדלעיל השתא לעוף איתרבאי [לב]: **דכתיב** כי מולים היו כל העם. פירוש שמלו עצמם ביציאתם ממצרים ואע"פ שאותן שהיו נימולים בימי אברהם לא מלו אותם ביציאת מצרים [לג] מ"מ מעיקרא כשמלו עצמן מלו ליכנס בברית המקום וליבדל משאר אומות וגם כי עתה טבלו: **וישלח** את נערי בני ישראל ויעלו עולות. ואע"ג דפליגי התם בפרק [פ]פרת חטאת (זבחים קטו) איכא דאמרי עולת ראייה הואי ואיכא דאמרי עולת תמיד [הואי] י"ל שהקריבו הרבה עולות: [לד] (לעיל. גבי) גר תושב עושה מלאכה לעצמו. מכאן קשה לפ"ה דפרק החולץ (יבמות מח:) דקאמר וינפש בן אמתך והגר זה גר תושב פי' בקונט' שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ומחלל שבת כעובד כוכבים והכא קאמר גר תושב עושה מלאכה לכן י"ל דההיא מיירי לענין שלא לעשות מלאכה עבור רבו אבל לעצמו שרי (פסק) מכאן פסק ר"י שמותר להניח לעובד כוכבים לעשות מלאכתו בשבת בבית ישראל עבור עצמו [לה]:

תוספות ויזרוק על העם. שחטו עולות הרבה ושלמים הרבה שהספיק דמם לזרוק על כל אחד מישראל: **ואין הזאה בלא טבילה.** להביא גר שבא בזמן הזה להתגייר צריך טבילה: **צריך** שיפריש רובע כו'. לא דמי לזבה ויולדת דלא מפרשי משום דקרבן שלהם להכשירן בקדשים אבל גר מביא קרבן להתירו בקהל: **כישראל** בי"ט. דנפישה בעלמא כתיב ביה ולא שביתה: **הלכה** כר"ש. דלאמר גר ועבד ואמה התושבים עושין מלאכה לעצמן כישראל בחול ודוקא לעצמן ולא לאחרים: **ה"א** כי מייתי קרבן בשוגג כו'. תימה א"כ לכתוב קרא בשוגג:

מסורת הש"ס

א) [בילקוט ליתא], ב) [זבחים סה.], ג) [יבמות מו: ע"ש], ד) [צ"ל לדורותיכם וגו'], ה) [ר"ה לא:], ו) [לקמן כה: ע"ש], ז) [לעיל ח.], ח) לעיל ב:, ט) [נזיר יח.], י) [בילקוט ליתא], כ) [ע' קושית הר"י בפסחים לב: ד"ה מעילה], ל) [צ"ל מזיד כשוגג וכ"ה בת"כ ובילקוט וע' לקמן בסמוך], מ) [ע' תוס' פסחים לב: שהניחו בקושיא], נ) שבועות כה: לא: לה., ס) [צ"ל המזיד כשוגג], ע) [סוטה לג. שבועות לד.], פ) [בילקוט ליתא], צ) לעיל ב:, ק) [לעיל ח.], ר) בס"א: בהדי, ש) [ויקרא יח], ת) לא נמלא שם שום פלוגתא בזה אך בחגיגה ד' ו. פלוגתא דב"ש וב"ה וע' בבה"ז שהניח בצ"ע.

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שבועת וכו' אשם הס"ד ואח"כ מ"ה אשר חטא מדמצי למכתב:

◆

גליון הש"ס

גמ' פתאום זה מזיד. ע' פסחים לב ע"ב תד"ה מעילה:

◆

מוסף רש"י

והקריבו מה ת"ל. בעולת העוף כתיב והקריבו הכהן אל המזבח, מה ת"ל, הא כתיב והקריב מן התורים וגו', וליכתוב בתריה ומלק הכהן את ראשו על המזבח (זבחים סה.). **פרידין.** גוזלות (שם). **ויזרוק על העם.** הזאה הוא (יבמות מו:). **צריך שיפריש רובע לקינו.** רובע שקל דהיינו חצי דינר והן הן דמי קן כדתנן (לעיל ח.) עמדו קינין בו ביום ברבעתים, שסגר חייב בקרבן, כדתניא ככם כגר יהיה, כאבותיכם, מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים, והזאת דמים, דכתיב ואלי הדם זרק על המזבח, אף הם לא יכנסו אלא במילה וטבילה והרצאת דמים כו', במסכת כריתות (כאן) מסיק מילתא דסגי ליה בעולת העוף, הלכך יפריש רובע לקינו, שמא יבנה בית המקדש בימינו ויקריבנו (ר"ה לא:). **מפני התקלה.** דלמא אתי לאתהנויי מיניה (שם). **בכולן נאמר ונעלם.** בכל הכתובים בקרבן עולה ויורד, כגון שבועת ביטוי וטומאת מקדש נאמר ונעלם, **כאן.** בשבועת העדות, לא נאמר (שבועות לא:).

◆

רבינו גרשום

עצמה קסבר מגדף היינו מברך את השם כלומר שפושט יד וכופר בעיקר. גורף קערה ולא חיסרה קסבר מגדף היינו עובד עבודת כוכבים משורר לע"ז גירף קערה שכפר בעיקר ולא חיסרה שלא פשט ידו בשם הקדש: המפלת כמין בהמה חיה ועוף. שנאמר בהן יצירה כמו באדם: המפלת סנדל. ולד שנתקלקלה צורתו ושפיר מרוקם כדאמר במס' נדה תחלת ברייתו מראשו ב' עיניו כב' טיפי זבוב: או שליא. דאין שליא בלא ולד אלא שנימוח: והיוצא מחותך. שהוציא החיה אברים אברים: מאי וכן שפחה פשיטא דהא איתרבי: הני מילי בדבר ששוה בין באיש בין באשה. כגון עשה שלא הזמן גרמא: ואין ידוע מה הפילה. אם נפל הפילה או רוח הפילה: אחת ממין פטור. כהללו דאמר לקמיה שפיר מלא מים וכו' ואין ידוע איזו ילדה מין פטור: מביאות. אינו נאכל אלא ישרף או יקבר: א"ר יוסי אימתי אינו נאכל בזמן שהלכו זו למזרח או למערב דאינן יכול להתנות אבל אם היו שתיהן עומדות כאן מביאות קרבן ונאכל דמתנו כל אחת אומרת לחברתה אם אני הפלתי מין פטור ואת מין חיוב יהא חלקי נתון לך הלכך מביאין ונאכל: חד קרבן קנין וודאי חד קרבן דלעולה מייתי ודאי בלא תנאי משום דעולה דורון בעלמא הוא: וחטאת העוף שנאכל לכהנים מייתו בספק ומתנין: ומי אית ליה לר' יוסי תנאיה. והא תנן בהא מסכת בפרק דם שחיטה בחתיכה של חלב וחתיכה של חולין ר' שמעון אומר שניהן מביאין חטאת כו': מודה ר' יוסי במחוסר כפרה. כגון מתניתי' דיולדת דהיינו מחוסר כפרה דמתיין ומתנין: מ"ט התם. בחתיכה של חלב וחתיכה שומן של חולין מ"ט דר' יוסי דאין מביאין חטאת אחת דהתם בעי ידיעה כו': כדקתני סיפא בההיא מתני' דדם שחיטה ר' יוסי אומר כל חטאת כו': מלא גננים. גוונים בלא צורה: המפלת ליום ארבעים. לעיבורה שאין הוולד נוצר אלא לסוף מ"א יום: ויוצא דופן. כגון שנגממו כותלי בית הרחם ואח"כ יצא: תלד יתירא הוא לרבות לידה אחרת: ממקום שמזרעת. דרך רחם ממש: לאור ליל שמונים ואחד. בימי טהרה דיולדת נקבה מיירי: בית שמאי פוטרין אותה מקרבן שני דקסברי הואיל ולא הפילה בשעה שראויה להביא קרבן על הלידה הראשונה נפטרת בקרבן ראשון: וב"ה מחייבין. כדמפרשי טעמא אם שוה לו ליל פ"א ליום פ"א לטומאה דלדברי הכל צריכה למנות ימי טומאה וימי טהרה אחרים לא ישוה לו לילה ליום נמי לחייבו קרבן שני: שחל להיות בשבת יוכיח. שלא יצא בשעה שראויה להביא בה קרבן דאין קרבן יחיד דוחה שבת וחייב בקרבן: הדמים שאתם אומרים אם שוה לו לטומאה אינן מוכיחין שהמפלת בתוך מלאות דמיה טמאין דצריכה להשלים ימי טומאה של מפלת לאחר פ' ופטור מן הקרבן הואיל ותוך מלאות הפילה: [א]הרי הוא אומר או לבת. דיתירא הוא דיכול למימר ובמלאת ימי טהרה תביא כבש אלא להכי כתיב לרבות אור פ"א לקרבן: הוה שכיח. שהיה תלמידו: שבקיה. לבר קפרא ואתא ולמד מר' חייא שהיה גדול מן בר קפרא: פגע ביה. בר קפרא בר' אושעיא: בעא מיניה. ר' אושעיא זב שראה ג' ראיות בלילי שמיני בסוף ימי ספרו שביום שמיני צריך להביא קרבן על זבות ראשון ועכשיו שראה בליל שמיני ג' ראיות דמחוייב קרבן אחר הוא מה בית הלל אומרים בדבר זה כו': דקא מייתרי קראי או לבת כדאמר. לא הדר ליה ר' אושעיא כלום מפני שצער היה לו שקרא לר' חייא רבו עייה בלשון גנאי ובבלאי שר' חייא עלה מבבל ולא רצה לקרותו [illegible]

א) ע"כ שייך לדף ז' ע"ב

עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פי"ג מהל' איסורי ביאה הל' א:
יב ב מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה ג ופט"ז הלכה ג:
יג ג מיי' (פ"י מהל' ע"ז הלכה ו) [פ"כ מהל' שבת הל' יד טוש"ע א"ח סימן רמ סעיף א]:
יד ד מיי' פ"ט מהל' שגגות הלכה א:
טו ה מיי' פ"י שם הלכה א:
טז ו מיי' שם פ"ט הל"ה:
יז ז מיי' פ"ו מהלכות נזירות הלכה טו:
יח ח מיי' שם הל' ג:
יט ט מיי' פ"א מהל' שבועות הלכה יג:
כ י מיי' פ"ט מהלכות שגגות הלכה ז:
כא כ מיי' שם הל' ה:
כב ל מיי' שם פ"ה הלכה ג:

◆

תורה אור השלם

1. וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה: במדבר טו יד
2. הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְיָ: במדבר טו טו
3. וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א טו
4. וְאִם מִן הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ לַייָ וְהִקְרִיב מִן הַתֹּרִים אוֹ מִן בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת קָרְבָּנוֹ: ויקרא א יד
5. כִּי מֻלִים הָיוּ כָּל הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל הָעָם הַיִּלֹּדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא מָלוּ: יהושע ה ה
6. וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמָיִךְ וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי: יחזקאל טז ו
7. וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים לַייָ פָּרִים: שמות כד ה
8. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְיָ עִמָּכֶם עַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: שמות כד ח
9. וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְיָ עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא יט כב
10. וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ: במדבר ו ט
11. וְאִם בְּפֶתַע בְּלֹא אֵיבָה הֲדָפוֹ אוֹ הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל כְּלִי בְּלֹא צְדִיָּה: במדבר לה כב
12. וַיֹּאמֶר יְיָ פִּתְאֹם אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וְאֶל מִרְיָם צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם: במדבר יב ד
13. עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר וּפְתָיִים עָבְרוּ וְנֶעֱנָשׁוּ: משלי כב ג
14. פֶּתִי יַאֲמִין לְכָל דָּבָר וְעָרוּם יָבִין לַאֲשֻׁרוֹ: משלי יד טו
15. וְאִישׁ כִּי יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה שִׁכְבַת זֶרַע וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן לָהּ בִּקֹּרֶת תִּהְיֶה לֹא יוּמְתוּ כִּי לֹא חֻפָּשָׁה: ויקרא יט כ

◆

שיטה מקובצת

א) ככם. עי' תוס' מנחות (דף סב ע"ב): ב) תיבות לדבר אחר נמחק: ג) דמים ס"י אי מה אבותיכם בדם עולה וזבחים שלמים אף הם כו' ת"ל ועשה אשה ריח ניחוח לה' אמרת צא וראה דמה מין דמים שכולה עולה לאישים ואין לך הימנו היתר אי אתה מוצא אלא עולת העוף ע"כ: ד) עי' בחדושין: ה) משה את הדם תיבת חצי נמחק: ו) טבילה. גליון בלא טבילה לפניה כדי לקבל ההזאה.

תוס': ז) גר או אשר בתוככם לדורותיכם כתיב: ח) דת"ר גר תושב שקבל עליו ז' מצות ולא שבת מ"מ החמירו בו שלא יעשה מלאכה לאחרים אלא לעצמו כדמפרש הכא למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. תוס': ט) תושב עושה מלאכה תיבות מותר לעשות נמחק: י) עושה מלאכה בשבת: יא) עי' בחדושין: יב) בחול אמר רב אידי בר נחמן אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש: יג) האשם לפני ה' על: יד) לעשות מזיד כשוגג: טו) מנ"ל דת"ר וכי תיבת דכתיב נמחק: טז) משה ואל אהרן תניא: יז) אונס אונס ומזיד כדאמר: יח) פתאום אף על גב דמשמע: יט) כ) עי' בחדושין: כא) על המזיד כשוגג: כב) האשם לפני ה' על: כג) הרבה ונסלח תיבות באיל האשם נמחק: כד) הבא על חמש שפחות חרופות בהעלם אחת מהו השתא לא משמע ליה דגופין מחלקין בשפחה חרופה וכו"ע אי א) גופין לאו מחולקין תבעי ליה בחמש העלמות דהא פשיטא דבשפחה אחת בחמש העלמות דלא מחייב אלא אחת. תוס': כה) עי' בחדושין: כו) א"ל שפחה אחת אין גופין: כז) דגבי שפחות גופין אות ה' נמחק: כח) תיבת להפריש נמחק: כט) נפש הס"ד ומה"ד עבד ואמה התושבים כגון לקח עבד ופסק עמו שלא למול או שכירין בעלמא שלא קבלו עליהם שום דבר הס"ד ומה"ד מתני': ל) לגלות על פתאום הס"ד: לא) מנחה אומר ר"י היינו מנחת נסכים שאינה נקמצת וכולה לאישים דאי במנחת נדבה הרי היא נקמצת ושיריה נאכלת לכהנים הס"ד: לב) איתרבאי לעולת בהמה לא כ"ש: לג) מצרים. הרא"ש מ"מ גם מתחילה נימולו להכנס בברית המקום אשר כרת את אברהם וביציאת מצרים הוסיפו טבילה (והמציאות) [והרצאת] דמים. ע"כ: לד) תיבות לעיל גבי נמחק: לה) עצמו ואין לחוש דהכא פסק דהלכה כר"ש:

א) אולי צ"ל אי נמי תבעי ליה אי גופין מחלקין בחמש וכו'.